

Patientberättelse

Bakgrund till skadans uppkomst

Den 18 augusti 2024 föll patienten i ett daggvått gräs medan hon bar flip flops. Vid fallet vreds foten kraftigt och patienten, som har egen medicinsk utbildning, kunde direkt konstatera att foten var bruten. Patienten åkte ambulans till sjukhus där man konstaterade att operation var nödvändigt. Foten opererades och gipsades. Patienten befann sig i utomlands under händelsen och efter hemresan tog hon kontakt med sjukhuset i sin hemstad som sedan tog över vården av foten.

En andra operation planerades då den första bedömdes otillräcklig. På grund av svullnad kunde inte en korrekt rekonstruktion utföras eftersom det ansågs riskfyllt. Istället genomfördes en sårrevision och man öppnade upp utsidan av foten. Inledningsvis såg läkningen lovande ut, men kort därefter uppstod komplikationer eftersom såret inte gick att sluta. Detta kom att leda till regelbunden sårvård via ortopeden.

Den 23 december opererades patienten igen och den metallplatta med skruvar som tidigare inopererats togs bort. Patienten kände inte till vilken metall som använts, men senare visade det sig via operationsberättelsen, samt egna sökningar att rostfritt stål med beläggningar av nickel och kobolt, hade använts istället för det allergivänliga alternativet titan. Användningen av nickel och kobolt hade bidragit till en allergisk reaktion och spelade en stor roll i att såret inte läkte korrekt.

Det tog cirka sex månader innan diagnosen "svårläkt sår" ställdes. Det var först när sårsköterska involverades den i februari året efter som korrekt diagnos och behandling kunde påbörjas. Tidigare nämndes att en sårsköterska skulle tillkallas, men detta skedde aldrig, vilket fördröjde diagnosen. Allergireaktionen på implantatet bidrog starkt till den långdragna läkningen.

Upplevelser av vården

Patienten är väldigt tacksam men upplever samtidigt stor frustration över vårdprocessen. Hon upplevde inte att personalen prioriterade henne samt att ett regelbundet byte av sköterskor bidrog till avsaknad av ansvar. Flera misstag upplevdes, såsom brist på intresse kring allergiska implantat. Vid ett tillfälle gipsades patienten om efter ohanterliga smärtor. Efter att det nya gipset torkat upplevde hon dock återigen starka smärtor. Eftersom patienten och hennes make båda har medicinsk bakgrund valde de att själva klippa upp gipset och justera detta för att göra smärtan mer hanterbar. Patienten träffade under tiden ortopeder, som var mycket kunniga inom benbrott och hjälpte henne med detta. Samtidigt kände hon att de saknade kunskap om sårvård, eftersom såret nu var det främsta problemet. Under våren 2025 fick patienten istället hjälp av en sårsköterska. Efter detta gick läkningsprocessen mycket snabbare.

Hur påverkades patientens liv?

Den långdragna och smärtsamma sårhäkningen har påverkat patientens psykiska hälsa kraftigt. Eftersom patienten blev rullstolsbunden försvann stora delar av hennes frihet. Hon upplevde depressiva symptom samt vredesutbrott och frustration. Bristen på tydlighet och

den långdragna vårdprocessen är stora faktorer till detta. Känslan av att inte bli sedd eller lyssnad på var stark. Patienten känner stor sorg efter sin förlorade vardag och hoppas kunna återgå till det normala så snart som möjligt. Patienten har ett liv av lång arbetserfarenhet och spontanitet. Detta är nu något hon önskar att man inte ska ta för givet.

Egen sårvård

Patienten har erfarenhet av sårvård genom sitt arbete men har haft svårt att sköta såret på fotens utsida på egen hand eftersom att detta är svårt att nå själv. Den synliga delen har hon kunnat kontrollera genom att ta bilder med mobilen. Patienten upplevde en outhärdlig klåda som även tärde på det psykiska måendet. Detta, en följd av den allergiska reaktionen. Därför bytte hon ibland förband och smorde in med kortisonsalva.

Skillnader mellan vårdgivare

Stora skillnader upplevdes mellan olika vårdgivare och sjukhus, både i Sverige och utomlands. Utomlands delade hon rum med flera patienter och kände starkt obehag över trängsel och brist på privatliv. Förekommande var även dålig planering och bristfällig kommunikation. Operationen utomlands pågick under sex timmar, under operationen vaknade patienten till. Detta samtidigt som det spikade i hennes fot. När de senare tog fram en skruvdragare bad patienten om att bli sövd igen. Narkosläkaren utomlands var väldigt skicklig. De bedövade nerven ner till foten vilket bidrog till en bättre upplevelse för patienten. Patientens helhetsupplevelse var att vårdgivarna saknade kompetens kring sårvård, trots god kunskap inom ortopedi.

Positiva aspekter samt förbättring

Patienten upplevde att ortopedläkaren var mycket kompetent. Sårsjuksköterskan spelade en avgörande roll i läkningen, där enkla men effektiva metoder som användning av Zink-strumpa hade positiv effekt, tack vare hennes kunskap.

Ett tydligt förbättringsområde inom vården är behovet av tidigt tillträde till en sårsjuksköterska. En sådan insats kan förhindra att sår förvärras och möjliggöra snabbare och mer effektiv behandling. Det är också avgörande att antalet vårdkontakter minskas, istället för att möta ett stort antal olika personer, bör patienten få kontinuitet genom färre vårdgivare som följer processen från början till slut. Detta kommer bidra till en känsla av trygghet.

Patienten ser positivt på dokumentation inom vården, men att detta ska ske på rätt sätt. Felaktigheter i journaler var förekommande under vårdandet, exempelvis fanns fel ben nedtecknat i journalen. Det är även viktigt att öka förståelsen för hur betydelsefullt det är att genomföra allergitestet innan implantat opereras in, särskilt då reaktioner på metaller som nickel och kobolt kan ha allvarliga konsekvenser för läkningsförmågan.

Slutligen måste vården fästa större vikt vid patientens psykiska hälsa. Att leva med ett svårt sår påverkar inte bara kroppen utan även det mentala tillståndet. Därför är det avgörande att vården bemöter patienter med empati kring den psykiska påfrestning som långvarig sårproblematik innebär.

Avslutningsvis rekommenderar patienten kontakt med vårdgivare som är erfarna inom sårvård. Hon hoppas att specialistvård för sår ska öppna i fler regioner eftersom detta skulle

ge bättre förutsättningar för patienter att återhämta sig. Att leva med ett svårläkt sår påverkar hela livet: hygien, rörelseförmåga, kläder, arbetsliv och psykiskt välmående. Behovet av vård och återhämtning från dessa är därför kraftigt och något patienten hoppas utvecklas inom en snar framtid.